

Jazyk C# 2

6. cvičení

Večeřa J., Janošík R.

Univerzita Palackého v Olomouci

28.3.2023

Reakce na úkoly

- Návrátová hodnota `FirstOrDefault`
- Restrikce před výběrem
- Různorodá řešení unikátnosti

Databáze – úvod

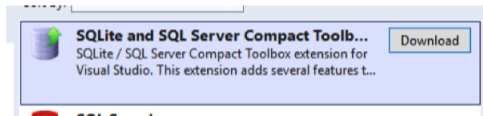
- = (ve stručnosti) persistentní úložiště dat
- Neřešíme konkrétní implementaci databáze, zajímá nás rozhraní
- SQL(Structured Query Language) – dotazovací jazyk, různé mutace
- Zde v kurzu – MSSQL
- Data v tabulkách, každý sloupec pevný datový typ
- Řádky \approx objekty, Sloupce \approx vlastnosti objektů
- Více v kurzu databází – dnes jen zjednodušený pohled z C#

Databáze – vytvoření

- MSSQL Express – zdarma (určitý limit paměti, jader)
- Správa – MS SQL Server Management Studio
- Možnost testovat na `ts.inf.upol.cz` – připojení pomocí vzdálené plochy
- Integrace ve Visual Studiu – Server Explorer → Database Connection
- Alternativa MS SQL Server Database File
 - ▶ Databáze v souboru .mdf
 - ▶ Snadno přenositelné
 - ▶ Pro nás postačující
- Pro připojení k DB slouží tzv. Connection string (k nahlédnutí v Properties)

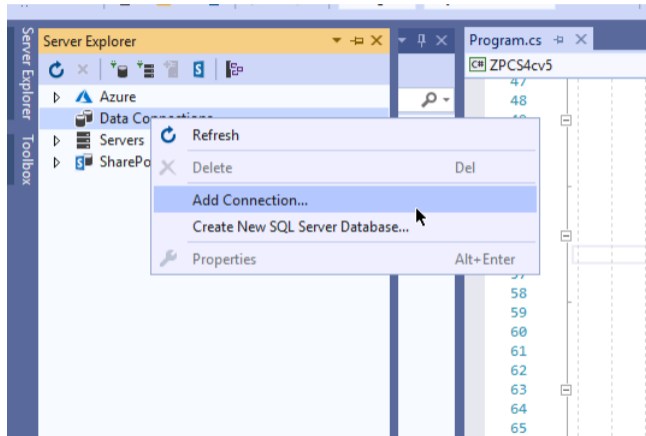
SQLite - VisualStudio

- Podpora SQLite ve VisualStudios není plnohodnotná
 - ▶ Např. nejde vytvářet libovolné dotazy
 - ▶ Nutno doinstalovat SQLite and SQL Server Compact Toolbox

- V ServerExplorer se poté objeví ikonka rozšíření
- V Rider podpora lepší

Připojení existující databáze ze souboru

Zvolíme soubor s databází

Add Connection ? X

Enter information to connect to the selected data source or click "Change" to choose a different data source and/or provider.

Data source:
Microsoft SQL Server Database File (SqlClient) Change...

Database file name (new or existing):
\\tsclient\share\teaching\ZP4CS\2020\06\db.m Browse...

Log on to the server

Use Windows Authentication
 Use SQL Server Authentication

User name:
Password:

Save my password

Advanced...

Test Connection OK Cancel

Prohlížení DB

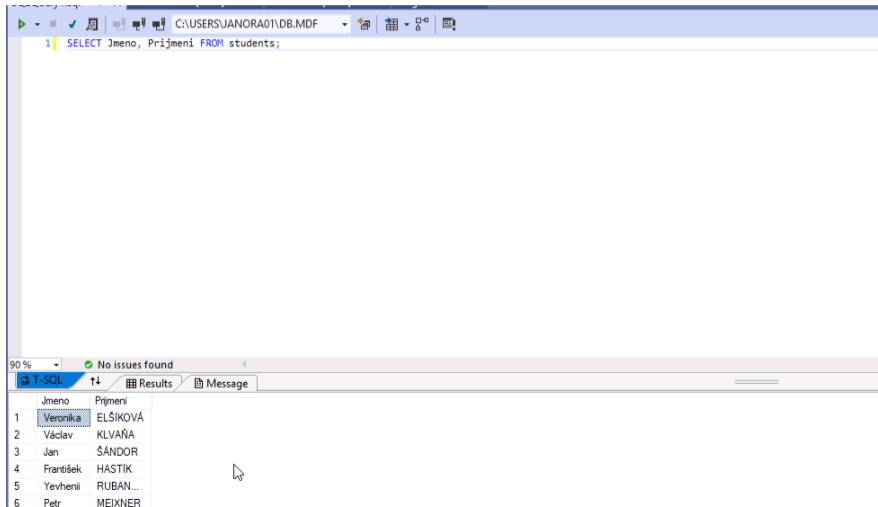
The screenshot shows the Visual Studio IDE with a SQL Server Enterprise edition connection. The Server Explorer on the left shows the 'exams' table selected. A context menu is open over the table, with 'Open Table Definition' highlighted. The main window displays the table data in a grid view. The table has columns: OsCislo, Jmeno, Prijmeni, UserName, Rocnik, and OborKomb. The data is as follows:

OsCislo	Jmeno	Prijmeni	UserName	Rocnik	OborKomb
R18557	Veronika	ELŠÍKOVÁ	elsive00	3	APLINF
R18569	Václav	KLVAŇA	ktivav00	2	APLINF
R18603	Jan	ŠÁNDOR	sandja00	3	APLINF
R190175	František	HASTÍK	hastfr00	2	INF
R190176	Yevhenii	RUBANSKYI	rubaye00	2	INF
R190685	Petr	MEIXNER	meixpe00	2	INF
R190733	Lukáš	NETRÉBA	netrlu00	2	INF
R19118	Ondřej	BERČÍK	bercon00	2	INF
R19129	Zdeněk	RIEGL	riegzd00	2	INF
R19136	Martin	VÍTEK	vitema03	2	INF
R19173	Michal	ŠIMČÍK	simcmi03	2	IVma-Zmi
R19548	Michal	KRUPÍK	krupmi02	2	INF
R19705	Michal	BEZDĚK	bezdm01	2	APLINF
R19707	Jakub	BRÁZDIL	brajja01	2	APLINF
R19709	Dominik Ján	BYSTRĀNSKÝ	bystda01	2	APLINF
R19733	Iveta	KOVAŘÍKOVÁ	kovav04	2	APLINF
R197333	Martin	KRŮZA	kruzma01	2	APLINF
R19734	Martin	KRŮZA	kruzma00	2	APLINF
R1973444	Martin	KRŮZA	kruzma02	2	INF
R19736	David	KUČERA	kuceda07	2	APLINF
R19739	Rostislav	LÍŠKA	liskro00	2	APLINF
R19743	Erik Daniel	MURGAŠ	murger00	2	APLINF
R19744	Tomáš	NÁDVORNÍK	nadvto01	2	APLINF
R19747	Katerina	OLEIKOVÁ	olejka02	2	APLINF
R19748	Ondřej	PAVELKA	paveon03	2	APLINF
R19750	Václav	PROCHÁZKA	procv01	2	APLINF
R19752	Karyna	ROZNIUK	rozka02	2	APLINF
R19753	Marek	SCHINDLER	schima09	2	APLINF

- Můžeme se podívat na data v tabulce nebo zobrazit její definici.

Spouštění SQL dotazů

- Pravým tlačítkem myši na databázi nebo tabulku ⇒ New Query
- Tlačítkem „Play“ dotaz odešleme na server

The screenshot shows a SQL Server Enterprise Manager interface. At the top, the file path is C:\USERS\JANORA01\DB.MDF. The query window contains the following SQL query:

```
1 | SELECT Jmeno, Prijmeni FROM students;
```

Below the query window, the results pane shows a table with the following data:

	Jmeno	Prijmeni
1	Veronika	ELŠIKOVÁ
2	Václav	KLVAŇA
3	Jan	ŠÁNDOR
4	František	HASTIK
5	Yevhenii	RUBAN...
6	Petr	MEIXNER

Jazyk SQL (1/3) – Základní dotazy

- Výběr dat

```
1 SELECT sloupec1, sloupec2 FROM tabulka WHERE podminka;
```

- Např.:

```
1 SELECT name, surname FROM students WHERE year=3;
```

```
2 SELECT * FROM subjects WHERE name = 'Jan';
```

- Řazení

```
1 SELECT name, surname FROM students ORDER BY surname DESC;
```

```
2 SELECT * FROM subjects WHERE obor = 'KMI' ORDER BY year ASC;
```

- Pozor – porovnání je pouze = místo ==

Jazyk SQL (2/3) – Základní dotazy

- Editace záznamu

```
1 UPDATE tabulka SET sloupec1=hodnota1, sloupec2=hodnota2 WHERE  
   podmínka;
```

- Např.:

```
1 UPDATE students SET year=3, obor = 'MI' WHERE year=3;  
2 UPDATE subjects SET name='XXXXXX';
```

- Vložení záznamu

```
1 INSERT INTO tabulka (sloupec1, sloupec2, ...) VALUES (hodnota1,  
   hodnota2, ...);
```

- Např.:

```
1 INSERT INTO students (name, surname) VALUES ('Petr', 'Novak');
```

Jazyk SQL (3/3) – Základní dotazy

- Smazání záznamu

```
1 DELETE FROM tabulka WHERE podminka;
```

- Např.:

```
1 DELETE FROM students WHERE id=35;  
2 DELETE FROM students;
```

- Další dotazy (`GROUP BY`, `CREATE TABLE`, `JOIN`,...) viz. dokumentace

- [https://technet.microsoft.com/en-us/library/ms189826\(v=sql.90\).aspx](https://technet.microsoft.com/en-us/library/ms189826(v=sql.90).aspx)

Zjištění connection stringu

- Abychom se mohli k DB připojit z kódu, potřebujeme tzv. **Connection String**
- Najdeme jej v **Properties** databáze:

The screenshot shows the Visual Studio IDE. On the left, the Solution Explorer shows a project named 'ConsoleApp23'. The Properties window is open, showing the 'db.mdf Connection' properties. The 'Connection String' property is highlighted, showing the value: `Data Source=(LocalDB)\MSSQLLocalDB;AttachDbFilename=C:\Users\janora01\db.mdf;Integrated Security=True;Connect Timeout=30`. The 'Provider' is '.NET Framework Data Provider for SQL'. The 'Type' is 'Microsoft SQL Server' and the 'Version' is '13.00.4001'. The 'Misc' section shows 'Case Sensitive' is set to 'False'. On the right, the Results window shows the output of a query, displaying a table with two columns: 'Jmeno' and 'Příměří'. The results are as follows:

Jmeno	Příměří
1 Veronika	ELŠIKOVÁ
2 Václav	KLVARA
3 Jan	ŠANDOR
4 František	HASTIK
5 Yevhenii	RUBAN...
6 Petr	MEIXNER
7 Lukáš	NETŘEBA
8 Zdeněk	RIEGL

Below the results, a message indicates: 'Query executed successfully at 14:24:39'. The Output window is also visible at the bottom right.

Připojení DB v C#

- Namespace `System.Data.SqlClient`
 - ▶ Možná nutné stáhnout přes NuGet
- Připojení a čtení výsledků dotazu
- Vytvoříme si `SqlConnection`, otevřeme spojení
- Poté vytvoříme příkaz `SqlCommand` a vytvoříme reader, ze kterého přečteme všechna data
- Data indexována podle pořadí sloupců v definici tabulky

Dotaz s parametry

```
1 try {
2     using (SqlConnection conn = new SqlConnection(connectionString))
3     {
4         conn.Open();
5         SqlCommand command = new SqlCommand("SELECT * FROM students;",
6             conn);
7         using (SqlDataReader dr = command.ExecuteReader())
8         {
9             while (dr.Read())
10            {
11                Console.WriteLine($"{dr[0]}, {dr[1]}, {dr[2]}");
12            }
13        }
14    } catch (Exception e) {
15        ...
16    }
```

Dotaz s parametry

- Proč je špatně:

```
1 string someName <- nacteme data od uzivatele
2 string someSurname <- nacteme data od uzivatele
3 SqlCommand command = new SqlCommand($"SELECT * FROM students
4     WHERE name='{someName}' OR surname='{someSurname}';",
    conn);
```


Dotaz s parametry

- Proč je špatně:

```
1 string someName <- nacteme data od uzivatele
2 string someSurname <- nacteme data od uzivatele
3 SqlCommand command = new SqlCommand($"SELECT * FROM students
4     WHERE name='{someName}' OR surname='{someSurname}';",
    conn);
```

- A správně

```
1 SqlCommand command = new SqlCommand("SELECT * FROM students
2     WHERE name = @someParam OR surname=@surname", conn);
3 command.Parameters.Add(new SqlParameter("someParam", someName));
4 command.Parameters.Add(new SqlParameter("surname", someSurname));
```

Dotaz s parametry

- Proč je špatně:

```
1 SqlCommand command = new SqlCommand($"SELECT * FROM students
2     WHERE name='{someName}' OR surname='{someSurname}';",
3     conn);
```

- A správně

```
1 SqlCommand command = new SqlCommand("SELECT * FROM students
2     WHERE name = @someParam OR surname=@surname", conn);
3 command.Parameters.Add(new SqlParameter("someParam", someName));
4 command.Parameters.Add(new SqlParameter("surname", someSurname));
```

- Odpověď: nikdy bychom neměli vkládat do dotazů surový obsah proměnných. Zvláště, pokud je může modifikovat uživatel aplikace.
- Parametrické dotazy pomocí @ pomůžou escapovat obsahy proměnných – zamezení SQL Injection útoku
- Viz https://www.w3schools.com/sql/sql_injection.asp

Vyhodnocení dotazu bez výsledků

- Metoda `ExecuteNonQuery()` – vrací počet ovlivněných prvků
- Lze volat asynchronně
- Vložení prvku

```
1 SqlCommand command = new SqlCommand("INSERT INTO students (id,  
    name, surname) VALUES (@id, @name, @surname);", conn);  
2 command.Parameters.Add(new SqlParameter("id", 3));  
3 command.Parameters.Add(new SqlParameter("name", "Alois"));  
4 command.Parameters.Add(new SqlParameter("surname", "Fridrich"));  
5 int affected = command.ExecuteNonQuery();
```

Vyhodnocení dotazu bez výsledků

- Metoda `ExecuteNonQuery()` – vrací počet ovlivněných prvků
- Lze volat asynchronně
- Vložení prvku

```
1 SqlCommand command = new SqlCommand("INSERT INTO students (id,  
    name, surname) VALUES (@id, @name, @surname);", conn);  
2 command.Parameters.Add(new SqlParameter("id", 3));  
3 command.Parameters.Add(new SqlParameter("name", "Alois"));  
4 command.Parameters.Add(new SqlParameter("surname", "Fridrich"));  
5 int affected = command.ExecuteNonQuery();
```

- Vymazání prvku(ů)

```
1 SqlCommand command = new SqlCommand("DELETE FROM students WHERE  
    surname=@srn", conn);  
2 command.Parameters.Add(new SqlParameter("srn", "SOUKUP"));  
3 int affected = command.ExecuteNonQuery();  
4 Console.WriteLine("Affected: " + affected);
```

Úkol

- Stáhnout soubor db.mdf z <https://apollo.inf.upol.cz/~janostik/data/db.mdf>, připojit ve VS a zjistit connection string
 - ▶ Případně <https://apollo.inf.upol.cz/~janostik/data/db.sqlite> pro Rider/MacOS
- Z databáze „vytáhnout“ abecedně vzestupně seříděné osoby dle příjmení a vypsat 6 unikátních dvojic jmen a příjmení, které jsou 3. - 8. v pořadí
- Vložit dva nové studenty (smysluplná data)
- Vymazat studenty, kteří studují IT
- Změnit userId studenta s OsČíslem "R21390" na "holuma08"
- Pro zbylé studenty zjistit jejich známky ze všech zkoušek
- **Při řešení co nejvíce použít SQL**
- Vše vypsat do konzole v pořadí úkolů a ošetřit sql chyby odchycením výjimek